

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS RESPUBLIKINĖS VILNIAUS PSICHIATRIJOS LIGONINĖS SVEIKATOS APSAUGOS DARBUOTOJŲ PROFESINĖ SAJUNGA

Profesinės sąjunga, Pergalės g. 32-2, LT-11205 Vilnius, tel. (8 5) 267 2936, el. p. s.andruskevicius@rvpl.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 304728002

Viešajai įstaigai RESPUBLIKINĖ VILNIAUS PSICHIATRIJOS LIGONINĖ

Kodas 124247526

Adresas Parko g. 21, Vilnius LT 11205

el.p. psichiatrija@rvpl.lt, tel. (8 5) 267 1451

Direktoriui Arūnui Germanavičiui

REIKALAVIMAS PATEIKTI INFORMACIJĄ DĖL 2019-05-14 PRANEŠIMO NR. K2-247 IR
PACIENTŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMO KLAUSIMŲ

Vilnius, 2019 m. gegužės 27 d.

2019-05-09 susirinkime Viešoji įstaiga Respublikinė Vilniaus Psichiatrijos ligoninė (**Ligoninė** arba **Darbdavys**) pristatė darbo organizavimo pokyčius Ligoninės skyriuose, kurie turėtų įsigalioti nuo 2019-06-07, pasibaigus Ligoninės ir UAB „Pontem“ sutarčiai dėl išorinių maitinimo paslaugų. Šie pokyčiai 2019-05-14 pranešime Nr. K2-247 buvo pristatyti ir Viešosios įstaigos Respublikinės Vilniaus Psichiatrijos ligoninės sveikatos apsaugos darbuotojų profesinei sąjungai (**Profesinė Sąjunga**).

Iki šiol Ligoninės virtuvių priežiūros ir pacientų maitinimo funkcijas atliko išorinis paslaugų teikėjas. Sprendžiant pagal pateiktą informaciją ir jau vykdomus procesus, Darbdavys šias funkcijas nusprendė vienašališkai priskirti Ligoninės skyrių darbuotojams – slaugytojams, slaugos administratorėms, slaugytojų padėjėjams, valytojoms, pagalbinėms darbuotojoms, ūkio reikalų tvarkytojoms. Darbdavio medžiagoje, parengtoje pokyčių pristatymo tikslais, nurodyta, jog maisto porcijavimas ir virtuvės sutvarkymas pavestas pagalbiniam darbuotojui; maisto dalinimas pavestas slaugytojoms.

Pacientų maitinimo funkcija yra numatyta tik slaugytojų padėjėjų pareiginiuose nuostatuose. Iki šiol slaugytojo padėjėjai šią funkciją atliko tik išskirtiniais atvejais ir fiziškai negalėtų užtikrinti šios funkcijos vykdymo bendra tvarka vien dėl to, kad teikia intensyvią ir daug atsakomybės reikalaujančią pacientų sveikatos priežiūrą, ką aiškiai atspindi ir patys pareiginiai nuostatai. Slaugytojų pareiginiuose nuostatuose numatytas tik pacientams lankytojų atnešto maisto tvarkymas ir dalinimas iš šaldytuvų. Kitų išvardintų darbuotojų pareiginiuose nuostatuose pacientų maitinimo funkcija taip pat nenumatyta.

2019-05-09 Darbdavys visiems aukščiau išvardintiems darbuotojams išsiuntė pranešimus apie tai, kad jie privalo dalyvauti darbu su maistu skirtuose privalomojo higienos įgūdžių mokymo kursuose ir pagrasino, kad į šiuos kursus neužsiregistravę darbuotojai privalės juos organizuoti patys, savo sąskaita. Taigi Darbdavys pradėjo priverstinį darbo pareigų keitimą, be kita ko, į tai įtraukdamas ir sveikatos priežiūros paslaugas teikiančius darbuotojus (slaugytojus), kurių darbo pobūdis bei esamas krūvis neteikia jokios erdvės papildomoms atsakingoms funkcijoms.

Lietuvos Respublikos darbo kodekso (**DK**) 45 straipsnis numato, kad darbuotojo darbo funkcijos gali būti keičiamos tik su išankstiniu rašytiniu darbuotojo sutikimu. Darbuotojo sutikimas arba nesutikimas dirbti pasiūlytomis pakeistomis būtinosiomis darbo sutarties sąlygomis turi būti išreikštas per darbdavio nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis negu penkios darbo dienos. Ši procedūra turėtų būti taikoma pagalbiniam darbuotojui ir ūkio reikalų tvarkytojui, jeigu jiems bus priskirtos su ligonių maitinimo organizavimu susijusios funkcijos.

Tuo tarpu slaugytojos pagal galiojančius teisės aktus bei pareiginius nuostatus teikia sveikatos priežiūros paslaugas, kurios krūvio, atsakomybės ir pobūdžio prasme yra nesuderinamos su kasdieniniu maisto tiekimu

pacientams. Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 1 straipsnio 1 dalis asmens sveikatos priežiūrą apibrėžia kaip „*valstybės licencijuotą fizinių ir juridinių asmenų veiklą, kurios tikslas – laiku diagnozuoti asmens sveikatos sutrikimus ir užkirsti jiems kelią, padėti atgauti ir sustiprinti sveikatą*“. Su pacientų maitinimu susijusios pareigos nėra slaugytojų pagrindinės darbo funkcijos (asmens sveikatos priežiūra) ir yra papildomas darbas. Profesinės Sąjungos vertinimu, pacientų maitinimo priskyrimas pagrindinėms slaugytojų darbo funkcijoms būtų teisiškai ir ekonomiškai nepagrįstas DK 45 straipsnio prasme.

Pagal DK 35 straipsnį darbo sutarties šalys susitarimu dėl papildomo darbo, kuris tampa darbo sutarties dalimi, gali susitarti dėl darbo sutartyje anksčiau nesulygtos papildomos darbo funkcijos atlikimo. Tokia veikla gali būti atliekama laisvu nuo pagrindinės darbo funkcijos atlikimo laiku (susitarimas dėl darbo funkcijų jungimo) arba atliekama tuo pačiu metu kaip ir pagrindinė darbo funkcija (susitarimas dėl darbo funkcijų gretinimo). Susitarime dėl papildomo darbo turi būti nurodyta, kuriuo metu bus atliekama papildoma darbo funkcija, jos apimtis darbo valandomis, darbo užmokestis ar priemoka už papildomą darbą ar kita. **Tai reiškia, kad įgyvendindamas aukščiau aptartus pokyčius Darbdavys su slaugytojomis privalo sudaryti susitarimus dėl papildomo darbo ir mokėti papildomą atlygį.**

Iš pokyčių pristatymo medžiagos taip pat galima spręsti, jog skyrių darbuotojų, kuriems pavedamos naujos su pacientų maitinimu susijusios darbo funkcijos, krūvis gali būti neleistinai didinamas. Dėl pokyčių iš skyrių bus iškeliamos tik tokios funkcijos kaip skalbinių vežimas ir paėmimas iš sandėlio, šiukšlių išvežimas ir pan. Tai turi poveikį tik ūkio reikalų tvarkytojo darbo krūviui. Tuo tarpu naujos funkcijos – maisto porcijavimas, dalinimas pacientams ir pan. tris kartus per dieną – yra nepalyginamai didesnės apimties, nes susijęs su individualiais pacientų poreikiais. Didžiausia našta čia tenka sveikatos priežiūros paslaugas teikiantiems slaugytojams, su kurių darbu tiek neišvengiamai didėjantis krūvis, tiek ir pats papildomo darbo pobūdis yra nesuderinamas.

Be to, medžiagoje nurodoma, kad pacientų maitinimas baigiamas 20 val. 30 min., tuo tarpu skyriaus darbuotojų darbo grafiko pabaiga – 18 val. 30 min. Toks darbuotojų darbo grafiko ir pacientų maitinimo grafiko prasilenkimas rodo, kad tai bus arba papildomas darbas, arba viršvalandžiai. Profesinė sąjunga pažymi, kad dėl papildomų maitinimo funkcijų atsiradę viršvalandžiai turi būti griežtai apskaitomi darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose bei apmokami DK nustatytais padidintais tarifais.

Pagal Lietuvos Respublikos profesinių sąjungų įstatymo (PSĮ) 17 straipsnį profesinės sąjungos turi teisę kontroliuoti, kaip darbdavys laikosi ir vykdo su jų atstovaujamų darbuotojų teisėmis ir interesais susijusius darbo, ekonominius ir socialinius įstatymus. Pagal to paties įstatymo 13 straipsnį Darbdavys profesinės sąjungos įgaliotiesiems atstovams, atliekantiems kontrolės funkciją, pateikia jų prašomą informaciją apie darbo, ekonomines ir socialines sąlygas ir užtikrina jų teisę atlikti kitas šio įstatymo 17 straipsnyje numatytas funkcijas.

Remiantis PSĮ 13 ir 17 straipsniais, reikalaujame Darbdavio ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio rašto gavimo Profesinei Sąjungai pateikti žemiau išvardintų dokumentų kopijas:

- 1) **Visus Ligoninės direktoriaus, skyrių vadovų ar kitų Darbdavį atstovaujančių pareigūnų įsakymus, susijusius su aukščiau aprašytu pacientų maitinimo organizavimo ir darbo funkcijų keitimu;**
- 2) **Darbuotojų rašytinius sutikimus su jų darbo funkcijų keitimu;**
- 3) **Susitarimus dėl papildomo darbo (pacientų maitinimo) su sveikatos priežiūros paslaugas teikiančiais darbuotojais, kuriems nurodoma pareiga vykti į privalomus maisto higienos kursus.**

Jeigu aukščiau nurodytų dokumentų Darbdavys neturi, prašome išsamiai paaiškinti, kokiais teisiniais pagrindais darbuotojai yra privalomai siunčiami į higienos įgūdžių mokymo kursus ir kokiais teisiniais pagrindais Ligoninės darbuotojams yra nurodoma ruošti pacientų maitinimo funkcijų atlikimui bei kokiais teisiniais pagrindais jos bus atliekamos.

Taip pat prašome paaiškinti, ar Darbdavys planuoja, kad dėl nustatytų papildomų funkcijų darbuotojai dirbs viršvalandžius ir ar darbuotojai privalės atlikti pacientų maitinimo funkcijas

pasibaigus darbo grafikui (nuo 18:30 iki 20:30 val.). Jeigu taip, kokia tvarka šis darbo laikas bus apskaitomas ir apmokamas?

Galiausiai prašome paaiškinti, ar dėl papildomo darbo krūvio ir papildomų funkcijų priskyrimo darbuotojams yra planuojami darbo užmokesčio pokyčiai? Jeigu taip, prašome pateikti informaciją apie šių atlygio pokyčių biudžetavimą.

Pagarbiai

Viešosios įstaigos Respublikinės Vilniaus psichiatrijos ligoninės
sveikatos apsaugos darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas

dr. Sergejus Andruškevičius